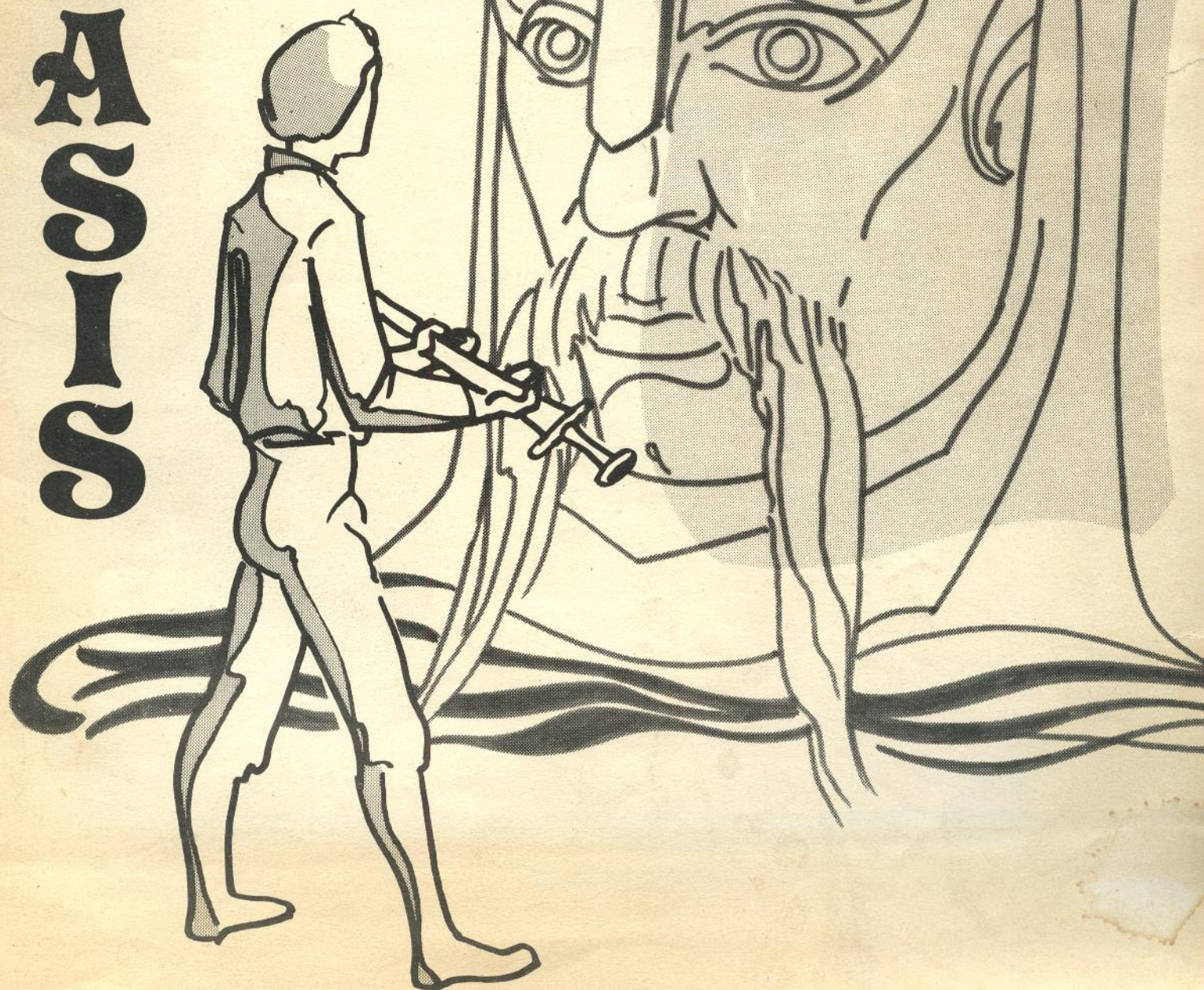

АНАБАЗИС

НАВАСИС

АНАБАЗИС

РІК І

1980

Ч. 1

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

АНАБАЗИС

РЕДАКЦІЯ:

Віра Беледан
Наталія Бура
Зенон Кріслатий
Віталій Лехтер
Володимир Мохун
Лариса Мурович
Дарія Павник
Аскольд Скальський
Яр Славутич
Валентин Мороз

Обгортка: Анатолій Колемисць

П Е Р Е Д М О В А

Кладемо перед читачем перше число нового журналу "Анабазис". Чому ця назва? Ксенофонт, старогрецький автор назвав так свій твір про похід грецького війська до Азії і його поворот додому.

П О Х І Д Ч Е Р Е З Ч У Ж И Н У.

Те, що здійснює наша нація похід через чужину /і тут, на заході, і там на нашій, не своїй землі, де панує чужий порядок/ до власної державності і власного стилю життя. В тому символіка назви, і разом з тим напрямна лінія журналу на цілий час існування: будити в українцеві відчуття ненормальності і тимчасовості тієї ситуації, в якій живе, будити біль і спрагу за тим, що буде, бо не бути не може.

"Анабазис" видається об'єднанням Лицарів Святослава, але то не значить, що він є офіціозом цього об'єднання, бо й в самих Лицарях Святослава є мало офіціозного. Це не нова партія, а скоріш новий підхід до справи; не концепція, а платформа, де є місце для всіх концепцій, що визнають принцип націократії і сучасного націоналізму, орієнтованого на 80-ті роки. Це й буде основний критерій при виборі авторів: сучасність у підході до справи.

Виросло нове покоління, і тут, і там, на Україні - Симоненкове покоління, що сформувалось у після-сталінську епоху. Люди ці мають власну психологію, дуже відмінну від психології батьків; до них треба прийти з новою мовою - інакше буде діалог глухонімих. Він уже й так тягнеться надто довго...

Усе, що кажеється молодим збудоване на територіально-етнографічній концепції України. Але люди ці не бачили, ні української території, ані тих етнографічних реалій, в яких сформувалися їх батьки. І якщо вони залишились українцями, то тільки тому, що перейшли на духовну базу, заявивши:

Д Е Я Ж И В У - Т А М У К Р А Ї Н А!

Я народився в Канаді, але моя кров українською, і духовний зміст, закладений тисячами поколінь є українським. Тому я українець. Мій духовний зміст є українським і це є важливішим від факту мого народження в Канаді.

Нація 20-го століття є більше явищем духовно-волюнтаристичним, аніж територіально-етнографічним. Виховати свою молодь у цьому розумінні - значить виграти битву проти асиміляції.

Одна засада буде домінувати в журналі: цікавий матеріал завжди знайде в ньому місце і ніхто не злякається його "контroversійности".

Будемо також дотримуватись принципу: текст друкується у двох мовах українській та англійській, в залежності від того, якою мовою написати рукопис. В майбутньому можливі два варіанти журналу: український і англomовний.

Покищо "Анабазис" є кварталником, а далі видно буде, як мовлять в Україні:

Щасти Боже!

ДЕКЛАРАЦІЯ ПЕРШОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЛИЦАРІВ СВЯТОСЛАВА

1. Кожна нація має природне бажання забезпечити основи своєї незнищенности. Лицарі Святослава є формацією, що ставить в центр уваги турботу про духові підстави існування української нації.

Час від часу на історичному шляху народу бувають періоди, коли зовнішні, видимі ознаки національного життя загрожені або й знищені /втрата мови, території, традиційної культури/, і тоді проблема виживання залежить повністю від міцності духовного потенціалу, що живе в глибині національної душі.

2. В сучасній конкретній ситуації перспектива України залежить від того, чи зможемо перебудувати погляд на себе відповідно до дійсності. Нація як територіально-етнографічне поняття перестас існувати. Сучасний світ дуже тісний і рухливий. Половина голандців живе не вдома /матроси, бізнесмени/; дві третини з них розуміють англійську мову. Найсвідоміша частина українців розсіяна по Америці й Європі, на Україні вони відчують більший тиск російського мовного й культурного чинника, ніж українського. Автоматично бути українцем тепер неможливо, як і неможливо бути лише голандцем. Для цього треба зробити свідоме зусилля, бо автоматизм веде українця, як і голандця, до певної асиміляції.

3. Отже, нація стала тепер поняттям духовно-волюнтаристичним. Тому в центр уваги всієї системи виховання і світогляду в цілому треба ставити поняття духовних основ. Я народився в Канаді, але я українець, бо духовний зміст, закладений у мені тисячами поколінь предків є українським і це важливіше від факту мого народження в Канаді.

Це не означає, що я відмовляюсь бути канадцем. Навпаки, я не хочу гетта, я хочу бути в структурі канадського коріння і свого бажання вічно бути українцем, де б я не жив, і якою б мовою не розмавляв.

4. Така позиція дає велику користь не тільки для України, а й для Канади, бо найбільше соціальних проблем і деструкції завжди породжувала людина з комплексом нижчевартості, що соромилась свого українського /чи німецького, грецького/ коріння й поспішала англізуватися. Українець гордий своїм походженням, є будуючою для Канади силою.

5. Необхідність створення духовної формації, заснованої на принципі сучасного націоналізму, диктується тим, що нове покоління українців /як на Україні, так і в діаспорі/ живе в іншій психологічній площині, у своєму, окремому від батьків світі.

Традиційні українські структури зорієнтовані психологічно на людину минулих десятиліть, і вони мають усе менше й менше притягальної сили для молодшого покоління. Мусимо збудувати націоналізм, зорієнтований на людину 80-их років.

Від цього залежить українська перспектива.

6. Членство в об'єднанні Лицарів Святослава не заперечує членства в будь-якій іншій українській формації, що стоїть на ґрунті визнання домінанти національного принципу в житті і боротьби за українську самостійність. Лицарі Святослава не є конкуренцією ні одній українській політичній силі, бо формація наша створена не на політичній, а на духовній платформі, де є місце для всіх концепцій, що ставлять на перше місце національний чинник у ряді інших чинників. Лицарі Святослава є елітарним духовим орденом, а не політичною партією.

7. Лицарі Святослава не заперечують потреби існування традиційних українських структур і вважають їх життєво необхідними для національної справи. Але потребу виникнення Лицарів Святослава вбачають у необхідності додаткових чинників, здатних охопити ділянку, до якої не сягає діяльність традиційних структур. Лицарі Святослава звертаються до українських традиційних структур із пропозицією співпраці.

8. Перша конференція Лицарів Святослава оголошує про заснування журналу "Анабазис" і видавництва з тією ж назвою.

29 березня 1980 р.
Нью-Йорк

DECLARATION OF THE FIRST CONFERENCE OF LYTSARI SVIATOSLAVA

1. Every nation has a natural desire to protect the foundations of its indestructibility. Lytsari Sviatoslava are a formation which centers its attention upon the spiritual basis of the existence of the Ukrainian nation. From time to time in a nation's history there are periods when the external, visible features of national life are threatened or destroyed (as in loss of language, territory, cultural traditions), and then the problem of survival depends fully upon the strength of the spiritual potential which is imbedded in the national soul.

2. In the actual contemporary situation the future of Ukraine depends upon our ability to rebuild our self-image in accordance with reality. The nation, as a territorial-ethnographic concept, ceases to exist. The modern world is very interdependent and very restless. Half of the Dutch live abroad (as sailors, businessmen); two-thirds of them understand the English language. The most nationally conscious portion of the Ukrainian nation is scattered throughout America and Europe; in Ukraine there is a greater onslaught of cultural and linguistic Russification and thus Russian influences are more powerful than Ukrainian. It is not possible to automatically be a Ukrainian, just as it is not possible to automatically be a Dutchman. In order to be a Ukrainian one must make a conscious effort in that direction, because automatism leads a Ukrainian, as well as a Dutchman, to assimilation.

3. Thus, the nation now becomes a spiritual-voluntaristic concept. For this reason the whole system of education and development of the youth's world-view must center its attention on the concept of spiritual foundations. I was born in Canada but I am Ukrainian because my spiritual composition, handed down through thousands of generations of my ancestors, is Ukrainian--and this is more important than the fact of my being born in Canada. This does not mean that I do not wish to be a Canadian. On the contrary: I do not desire a ghetto; I wish to live within the structures of Canadian life, but at the same time I do not renounce my Ukrainian roots and my desire to ETERNALLY BE A UKRAINIAN, wherever I may live, and whatever language I may speak.

4. This position is not only beneficial for Ukraine, but for Canada as well, since the greatest social problems and destruction have always been caused by the individual with an inferiority complex, the sort of individual who is ashamed of his Ukrainian (or German, or Greek) heritage and loses no time in becoming Anglicized. A Ukrainian who is proud of his heritage is a constructive element in Canadian society.

5. The indispensibility of creating a spiritual structure, based on the principles of contemporary nationalism, is dictated by the fact that the new generation of Ukrainians (in Ukraine, as well as in the diaspora) lives on a different psychological plane, in its own world, separate from that of its parents. Traditional Ukrainian structures are psychologically geared for the individual of past decades, and they have an ever-decreasing potential to attract members of the younger generation. We must build a nationalism geared for the individual of the 1980's. Upon this depends the future of Ukraine.

6. Membership in Lytsari Sviatoslava does not run counter to membership in any other Ukrainian organization that is based upon the idea that national principles should dominate in life and in the struggle for Ukrainian independence. Lytsari Sviatoslava are not in competition with any of the existing political forces because we are formed not on a political, but on a spiritual platform where there is a place for all ideas which place the national principle before all other principles. Lytsari Sviatoslava are an elitist spiritual order and not a political party.

7. Lytsari Sviatoslava do not deny the need for traditional Ukrainian structures and regard them as vitally important to the national cause. We view the formation of the Lytsari as indispensable because of the great need for additional forces which would be able to function on those levels which are beyond the reach of traditional structures. We appeal to the traditional Ukrainian organizations with a proposal of co-operation.

8. The first conference of Lytsari Sviatoslava announces the establishment of "Anabasis" publications and of the journal by the same name.

29 March, 1980
New York

ІСТОРИЧНИЙ МАРШ

Слова Яра Славутича Музика Романа Бордієвича

Правнуки Трипілля, внуки Святослава,
Подолавши в битвах зло тисячоліть,
Ми йдемо незламні! Як вулканна лава,
Наша непокора по світах дзвенить.

Ночі гніт похмурий
Падає у прах.
Яснодень Петлюри
Сяє на щитах.

Гридні Ярослав, рубачі Данила,
Козаки з Хортиці, легіні з Карпат,
Ми йдемо з Морозом, богатирська сила,
З нами - дух Богдана, множений стократ.

Наша доля - слава
У лунких віках.
Воля і держава
Сяють на щитах.

1979

ДЕСЯТЬ СИЛЬНИХ ВОЛЬ...

Я хочу говорити про ідею, яка вже довго мене хвилює, про яку я не раз говорив – про Липарів Святослава.

Нація – живий духовний організм, має різні прошарки, в тому числі прошарок елітарності. Еліта завжди має свою місію. Є звичайний життєвий чинник, і є те, що не видно для загалу, але що іноді важливіше, ніж звичайні життєві будні.

Якщо вдамося за прикладом до жидів /а до таких прикладів мусимо завжди вдаватися тому, що вони пройшли тисячоліття цолі й недолі й залишилися собою; не для нас і для інших народів великий приклад/ – отже, якщо вдамося до прикладів з історії жидів, то скажемо: – є в них звичайне релігійне життя, як в усіх народів, є синагога, мусять бути црова для синагоги, мусить бути побут, звичайний побут, як у звичайних людей, отже, мусять бути люди, які дбають про ці будні. Але, крім того, є в них хусити, люди, які дбають про духовність, люди, які нічого більше не роблять, тільки читають священні книги, розказують про них людям. Це еліта, що дбає про духовність нації. Коли глянемо далі в глибину їхньої історії, то й там була в них така формація. Це були левіти. Знаємо з Біблії про одинадцять колін ізраїлевих, тобто одинадцять племен; дванадцять плем'я – то були левіти. Що ж вони робили? Це були не багаті люди, але вони й не думали про земне багатство. Це були люди, що берегли закон, у їх віданні була вся система духовних, етичних та естетичних структур. Це були люди, що думали про духовні кондиції, чи так умови. Є добробут чи є матеріальні нестатки. Але вони думали і про інше: які духовні позиції нації, який стан духовости нації, чи витримає він майбутнє випробування?

Одним словом, еліта – це та формація, що повинна думати: – Як бути вічною нацією. Немає закону, який казав би нації зникнути, але й немає закону, який гарантує нації право на вічне існування. Тут є жива стихія, жива боротьба. Сильна нація залишається і йде далі історичним шляхом, слаба нація зникає з історичної арени. Як бути серед тих, що виграють? Як бути вічною нацією? Це завдання еліти, над яким вона повинна думати. Що є нація в принципі?

Нація – це неповторність. Певна нація неподібна до всякої іншої. Те, що творить в історії дана нація, не створить ніяка інша. Отже, нація має місію від Бога: створити те, що ніхто інший за неї не створить. І завдання еліти – пронести цю місію нації через історію.

Власне кажучи, мета Лицарів Святослава, як елітарного об'єднання, пронести українську місію через тисячоліття історії. Задуматися над питанням: як бути вічною нацією? Якщо це сформулювати образно, можемо сказати, що завданням Лицарів Святослава є здійснити ідею: можна вигнати українців з України, але не можна вигнати Україну з українців.

Мета Лицарів Святослава – це Анабазис. Що це таке Анабазис? Відомий твір Ксенофонта про похід грецького війська в далеку Азію і поворот додому. Про похід через чужі краї, через чужину, знову до своєї землі, до Геллади. Ми українці, чи то тут на еміграції, чи там на рідній землі, в умовах бездержавності, творимо такий анабазис – ідемо через чужину, йдемо через пустелю, до своєї самостійності, до своєї державності, до зреалізування повноцінного державного життя. Анабазис, похід через чужину і втримання в тому поході українськості, і є та мета Лицарів Святослава.

Задумаймося ближче над Україною. Ми звикли, в умовах бездержавності, більше нарікати на свою долю, але задумаймося над тим, що маємо позитивного. Україна – вибрана нація, Україна – Божа нація.

Що каже історія?

Лише Україна витримала в таких умовах, в яких ми живемо. Подивімося на Прованс. Це нація на півдні Франції, нація з окремою мовою, але, опинившись в умовах такого державного тоталітарного тиску як ми, вона не втрималась як нація, вона зішла з історичної мапи. На мапі немає такої нації як Прованс. Є окрема мова, є окрема література, але немає її як свідомої нації. Візьмімо південний Китай. Це окрема нація з окремою мовою, якої північний Китай не розуміє. Але знову ж таки, опинившись у тяжких умовах, у яких Україна, в умовах великого тоталітарного централістичного тиску, вона просто зішла з історичної арени. Вона живе в якомусь напів-існуванні, може колись і відродиться, але зараз вона не є реальною нацією. Єдина Україна, в таких умовах, утрималась на історичній мапі як нація. В цьому розумінні можна говорити про українське чудо, про українську унікальність як нації, що має велику твердість не зникати з історичної арени.

Про це не раз говорили чужинці, навіть мені, хоч я й не живу тут ще довго. Мені говорив один видавець, що, на його думку, коли поминути жидів, українці є найсильніша етнічна спільнота в Америці. Можемо спитати, якщо ми такі тверді, то чому ж ми не маємо самостійності. Те, що з нами твориться, історичний шлях України, – це Боже призначення. І жида не мали довго державності. Так є, але чи має бути? Про це й буде мова тепер.

Завдання еліти завжди особливе; може бути так, що нація переживає великий матеріальний добробут, має великі політичні осяги, але еліту це не радує, бо духовий стан нації дуже тяжкий. Може бути навпаки: нація переживає тяжкий момент, але дух нації високий. Духовість нації повинна завжди бути турботою еліти.

Елітарна організація, якою мають бути Лицарі Святослава, повинна думати не про минальні форми, а про глибини, які формують націю, завдяки яким нація жива.

Тепер перейдімо до конкретної розмови про те, яка ситуація тут, у вільному світі, де живе українська діаспора. Тепер українська діаспора, наше розсіяння, переживає переломний момент. Я думав, що це стосується лише Америки й Канади, але, побувавши в Європі, поговоривши ближче з людьми, я побачив, що в Європі та сама ситуація, хоч можливо не така гостра. Ми звикли критикувати українське гетто; я теж це робив, але мабуть треба перестати його критикувати, тільки сказати про його історичну роль. Гетто зберегло українця. Ті люди, які приїхали до копалень заробляти на хліб, без українського гетто не втримались би. Вони розгубилися б у чужому світі. Для нас це велика заслуга, але справа в тому, що той час уже минув.

Які були вчорашні українські керівники кількадесять років тому, які були керівники українських організацій? Це були так звані люди в кожухах, як називали їх американці. Це були люди, що приїхали за першої чи другої еміграції післявоєнної Європи; це були люди, які не уявляли себе без України. Це були люди, з твердим характером. Вони знали, чого хочуть, вони знали, за що моляться, вони знали, що Америка чи Англія – місце їхнього притулку, а їхня мета – Україна. Ті люди могли бути малописьменними, але вони були людьми твердої волі. Їхньою великою перевагою було те, що вони мали в своїх руках однорідний український загаль. Цей загаль був психологічно однорідний і такий самий, як вони. Вони були в своєму серцевовищі.

Минуло кілька десятиріч – і ситуація змінилася. З тих людей, кристалих людей із твердим характером, залишилися одиниці. Так, вони ще є, але вже не вони керують українськими організаціями. На жаль, українськими організаціями в основному керують інші люди, сформовані в інших умовах, з іншою психологічною настановою. І найголовніше те, що ці люди в основному втратили психологічний контакт із молодим українцем. Більшість української громади – це вже люди, що тут народилися, або тут виросли. Ті люди живуть в іншій психологічній площині, вони сформовані Америкою, Канадою і взагалі Заходом. Вони в ситуації, яка дає вибір. Ті люди йдуть у професійне життя, вони в більшості кінчають вищі школи.

Думаю ось про таку ситуацію: якщо хтось артист, повноцінний артист, він мусить мати повноцінний театр. Йому вже не вистачає театральної української студії, де він буде читати застарілі вірші. Він мусить іти до повноцінного театру, а це американський театр. Якщо він повноцінний фізик, то мусить іти в американське життя, в американську наукову установу. Так увесь час відбувається поділ, про який не говоримо з чемності, але який ми всі бачимо. Все найбільш повноцінне з української молоді йде в американське життя; в українських інституціях залишаються напів-кваліфіковані люди, яким немає місця в американському чи канадському житті. Одним

словом, усе повноцінне відходить з українських громад, з українських організацій, тому українські організації за останні роки катастрофічно деградують. Є окремі люди, які могли б мати втричі більші шанси в американському житті, проте вони залишаються в українських організаціях. Тих людей не багато, не вони визначають обличчя молодого покоління. Так, цього ніхто не каже, але мусимо глянути правді в вічі. Відбувається поступова деградація українського політичного і українського громадського життя.

Часто ми хвалимося, що в нас на такому то молодечому здвизі було 100 чоловік. А де ж 100 тисяч молодих українців в Америці? Нас тут, здається, мільйон а в Канаді 700 тисяч. Скажімо цифрами, реальними цифрами. Є зимовий табір в Елленвілі, зимовий сумівський семінар. Там було 24 особи. Де ж 24 тисячі молодих українців? Проблема: як заангажувати їх до українського життя? Як притягнути того молодого українця, що збайдужів до українських структур, до українських імпрез. Отже мусимо сказати: треба орієнтуватись на того молодого українця, який є в американському житті. Це величезна більшість, це величезна маса, це люди, які почувають себе впевнено в Америці чи в Канаді, це люди, які вже не мають комплексу меншевартості, це люди, які заангажовані в американське чи канадське життя і можуть багато в ньому зробити для України. Чим же притягнути їх до української громади? Сказати їм стару істину, що ти мусиш бути в українській організації, інакше ти будеш втрачений – це безнадійна справа. Він давно має своє місце в американському житті, він живе в іншій психологічній площині. Він із чемності часом не каже, що йому нудно ходити на українські віча, бо те, що він там чує, давно йому надокучило; це млин, який нічого не меле. Така людина хоче мати щось новіше.

Це не значить, що він байдужий до України, але він хоче мати Україну і знання про Україну в тому варіанті, в тій площині, яка є для нього цікава. Це не значить, що я хочу сказати, ніби старі структури зайві. Старі структури потрібні, вони зіграли велику роль, і ще зіграють, але поряд із ними потрібне щось нове. Це те, що захопило б молодого українця, зацікавило б його українською справою. Одним словом, потрібний український світ, будований по-новому. Проблема полягає в тому, що молодого українця треба пустити свідомо в американський світ, але перед тим озброїти його. Хай він живе в американському світі, буде там фізиком, чи артистом, нехай він має розваги по-американському, нехай він має побут по-американському, але б щоб Україна віяла над ним, як вогняне знамено. Щоб Україна була для нього чимось рідним, таким ступенем горіння, якого він не знайшов би ніде в американському житті. Як це зробити, як цього досягти?

В людському духовому житті не грають ролі слова: тут грають ролі магніти. Чи те, про що ми кажемо, є магнітом, який притягає людей? Чи та організація, яку ми створюємо, є магнітом, який притягає людей? Так, якщо ми створимо цей магніт для молодого українця, ми будемо мати його, будемо мати перспективу. Отже йде

мова про магніти, про силові поля. Америка – це страшний магніт, що своїм динамізмом, своїм добробутом, своїм великим масштабом, притягає молодого українця. Образно кажучи, Америка – це той острів із казки, що притягає кораблі й не випускає їх назад, додому вони не повертаються. Як же зробити так, щоб наше силове поле, наш магніт, був сильнішим?

Чи є в існуючих українських структурах те силове поле, той магніт, який притягне молодого українця? Мусимо чесно сказати – немає! Так, мене не переконують слова. Відвідуючи українські організації, я бачу, що там немає того магніту, того ступеня горіння, що притягав би молодого українця. Високий ступень горіння треба створити. Отже те, що ми задумуємо, орден Лицарів Святослава, це повинне бути братство, побудоване на одному українському почутті. Ми можемо бути спокійні чи нервові, скупі чи альтруїстичні, православні чи католики, але ми повинні прийти зі своїм українським почуттям і створити об'єднання, яке було б великим магнітом, яке не випустило б українця в чужий світ.

Підкреслюю, організаційними формами цей магніт створити не можна. Значить, потрібно говорити про інше. Потрібно збудити в українцеві українські глибини. Форми зовнішні минають, сьогодні вони є, завтра їх немає; вони змінюються ввесь час.

Отже, до молодого українця треба говорити про велич України. Витворити людину, яка не має комплексу меншевартості. Так, деяким старим про це не можна було говорити, вони більше говорили про страждання України, вони більше пам'ятали, як їх били, а не вони били. В них не можна збудити того почуття величі України. Молодому українцеві треба говорити щось інше. До нього треба прийти з мовою про те, що Україна – це не випадкове місце на землі, де ти народився, чи де народилися твої предки. Україна – це те, що покладено тобі долею, Україна – це спадковість, яку донесли до тебе сто поколінь твоїх предків і яку будуть далі нести сто поколінь твоїх нащадків. Україна в світі неповторна. Те, що призначено Богом створити Україні, не створить ніхто інший. Отже бути українцем – це значить нести Боже призначення. Якщо ти сформований як українець своїми предками, значить у всякому іншому світі ти будеш не повноцінний, у всякому іншому світі ти не зможеш реалізувати те, що тобі призначено зреалізувати. Повноцінно ти зможеш зреалізуватися в історії лише як українець.

Саме з такою мовою ми повинні прийти до молодого українця та збудити в нього почуття українських глибин. Одним словом, ми повинні зробити те, що давно зробили жиди. Сказати своїм молодим людям: ми центр світу, для українця найголовніше те, що він українець, усе інше – додаток.

Ми несемо святу місію через усю історію, ми повинні йти як завойовники в світ, а не брати те, що нам світ нав'язує. Ми повинні зробити наголос на тому, що вічне, на тому, що час не може

забрати і знецінити. Коли говорити конкретно про орден Лицарів Святослава, то те, що я сказав, і що власне не тільки я сказав, а про що давно думає українська молодь на еміграції, потрібно сформулювати якийсь конкретний декалог, конкретний кодекс, оте; чим потрібно виховувати українську молодь. Одним словом, поставити конкретно питання: що дасть нам силу?

Я не мушу видумувати, я пройшов такі випробування, які від українця, від мене чи від інших, які ще в тих випробуваннях, вимагали певних рис. Те, що дасть нам силу, це Святославове "Іду на ви". Значення цієї риси – відвага, безкомпромісовість.

Я застав тут, у вільному світі, маленький конформізм у маленькому українському гетті. Це закономірно, в гетті є те, що привчає людей бути разом. Якщо разом, то не виділятися зі своєю думкою, думати, як усі. Але тепер це нас гальмує. Ми живемо в чужому світі і тут на еміграції, і на Україні, бо Росія створила в Україні свій світ, зі своїм способом життя. Щоб цьому протиставитись, потрібно відважного українця, а відвагу кується вдома. Ця відвага – не просто відвага до бійки, а відвага, що дає можливість людині виступити зі своєю точкою зору, не боятися бути одним у полі воїном, не боятися відстоювати свою думку, навіть тоді, коли її не поділяє ніхто інший. Не боятися навіть тоді, коли твоя точка зору не популярна.

Що ж дасть нам силу? Святий неспокій, одержимість, яка будить людину. Найстрашнішим для спільноти на чужині є спокій. Спокій у таких умовах – це смерть. Найстрашніше те, коли українець відчуває себе добре на чужині, коли він на чужині вже заспокоївся. В такому разі він просто стає американцем, канадцем чи англійцем. Неспокій, це те, що втримує українця в українському світі, це євшан-зілля. Ми знаємо легенду про євшан-зілля, що не дало половецькому ханові змоги залишитися на чужині і повернуло його в рідні степи. Випробування разом буває тяжче, ніж випробування пеклом. І ми, перефразовуючи біблійний вислів, повинні сказати: не сотвори собі рай! Ніколи не будь задоволеним на чужині, інакше та чужина тебе приспить і навіки зробить чужим для України. Ми повинні виховати таке почуття в українця, щоб на чужині він завжди відчував ненормальність своєї ситуації, в якому доброму становищі він не був би. Українець повинен відчувати, що він іде через чужину, як голий через тернові кущі. Євшан-зілля – це те, що повинне збудити рану в українцеві, рану, яка ніколи на чужині не загоїться. У відповідь на ті мої слова одна людина чудово написала – "Біль вказує напрям до України". Ми повинні написати це на своїх знаменах.

Те, що дасть нам силу, – це свідомість істини, що в світових стосунках не має жодної рівності. Є народи, які будують, і є народи, які стають будівничим матеріалом. Місія кожного з нас: зі свого народу створити наріц будівничий! Будьмо будівничими, а не лише історичним матеріалом. Коли говоримо про будівничість, то знову повертаємось до імени Святослава.

Святослав завойовував Дике поле між Дніпром і Дунаєм і творив із нього Україну. Святослав чудово розумів, що для нації будівельний матеріал – це чужий матеріал. У світі немає рівності, у світі немає порожнього місця. Він давно поділений. У реальному світі можна або наступати, або відступати. Та нація, яка не наступає, буде обов'язково у відступі. Бути будівничим – це значить бути завойовником. Говоримо знов і знову про Святослава не випадково. Якраз цей князь, цей український володар, найбільш повно зреалізував українське "я", найбільш повно в своїх українських діях зреалізував те, що покладено українській душі. Тому він знову і знову буде бентежити уяву наших малярів, наших поетів.

Те, що дасть нам силу – це наступальний характер. Віра в себе – це передовсім волютаризм, віра у власну волю. Тверде знання того, що моє "хочу" є реальним фактором у світі. Так, людині кажуть, що факти – вперга річ, але на те людина повинна відповісти: моє "хочу", моє бажання – теж факт, і можливо найвпертіший у світі. Віра в себе – це те почуття перед боєм, що каже: я сильніший.

У нашій ситуації, чи то в Україні в умовах росіянізації, чи тут, є така реальна річ як асиміляція. Людина, що має свідоме почуття "я сильніший", завжди скаже іншому: асиміляція – добре, ти асимілюйся зі мною. Це самозрозуміло, що я повинен бути той, на якого повинні рівнятися інші.

Те, що дасть нам силу, – це свідоме плекання індивідуалізму. Над цим мусимо подумати більше. Сучасна людина, молода українська людина чи то в Україні чи на заході, вихована в умовах індивідуалізму. Всі старі українські структури побудовані на принципі примусу, на принципі диктату. Молода українська людина не буде терпіти диктату, і тому виходить трагічна ситуація. Всі молоді люди з більш сильною індивідуальністю, з більш сильними здібностями, мозчазно втікають з українських громад, тому що не знаходять там пошанування до принципу індивідууму. Це факт. Але є ще одна засаднича сторона цього питання. Характер можна виховати виключно на самодисципліні. Леся Українка чудово сказала: "Хто когось визволить, візьме в полон, хто сам себе визволить, той буде вільний". Так само можна сказати, що хто сам себе витренує в дисципліні, той матиме характер. Тому ми повинні твердо сказати: особисте життя Лицаря Святослава – це його особиста справа, з умовою, що воно його збудує, а не зруйнує.

Те, що дасть нам силу, це тверда віра у вічність і незнищність української нації. Власне, нації діляться на історичні й не-історичні за таким принципом: нації, що стали історичними, стали господарями життя, видобули собі тверду віру в те, що вони не випадкові в історії, що вони призначені Богом нести певну місію, віру в те, що вони вічні на землі. Я знаю, що всі народи рівні. Це говорить мій розум. Але разом із тим я знаю, що мій нарід особливий. Мій нарід найкращий. Мій нарід – стріла з Божого лука. Мій нарід не випадковість в історії, він несе в

історії свою неповторність, свою місію. Народи діляться не на чорних і білих, вони діляться на тих, що знайшли свою місію і повірили в неї, і на тих, які ще не зуміли цього зробити. Це найважливіше. Не будування наших організацій, не будування нашого політичного чи фінансового життя, а оте завдання: знайти свою місію і повірити в те, щоб увесь український загаль повірив, що ми маємо свою місію, що ми тисячолітня незнищенна нація. Те, що з нами робиться, вся наша доля й недоля, не є випадком, не є випадковою грою сил. Воно призначене нам від попередніх поколінь. Маємо перед собою довгий ланцюг наших предків, маємо їхні добрі діла та їхні гріхи. Все те лежить на нас, усе те, що переходимо, є історичний начерк призначений життям попередніх перевтілень. Отже, це призначення – не особиста доля, це доля всього збірного організму, всього великого "я", що називається нацією.

З цього витікає, що коли Україна, коли наша нація є великим збірним організмом, то цю Україну треба відчувати, не лише розуміти. Україна повинна бути для нас живим відчутним організмом, а не тезою до думання. Тільки тоді українство, українське відчуття, буде для нас великим магнітом. Бо ніщо не замінить України. Все, що раціональне, все, що інтелектуальне, дасть нам Америка краще, повноцінніше. Американці мають кращі університети, ніж наш університет у Мюнхені, американці мають кращий театр, ніж наш аматорський театр. Все те вони дадуть для молодого українця більш повноцінно, але того, що нам відчутне, того що є в нашій духовості, в нашому почутті, не замінить і не дасть нам жодна Америка. Отже, ми повинні поставити в центр українства нашу неповторність, наше живе українське почуття.

Те, що дасть нам силу, – це відчуття ворога. Казав один давній мудрець: скажіть мені, чи маєте ви ворогів, а я тоді скажу вам, чи ви повноцінні люди. Мати ворога з великої літери – це важливіше, можливо, ніж мати друга. Леся Українка сказала: "Тільки той ненависти не знає, хто цілий вік нікого не любив". Людина, що має щось неповторне, таке дороге, чого вона не віддасть, така людина завжди буде мати ворога, який хоче в неї те відняти. Якщо людина має щось справді дороге, вона тоді не мусить видумувати собі ворогів, вона тоді завжди буде мати щось таке в світі, що зазіхає на її найдорожче.

Найкраще це проілюструвати історичним прикладом. Славний кошовий Іван Сірко, який за своє життя провів шістьдесят дев'ять битв і з них шістьдесят вісім виграв, одного разу зробив похід на Крим. І, повертаючись додому, вів із собою багато визволених українських бранців. Коли вже проминули Перекоп і підходили до Дніпра, відділилися 600 людей і сказали: ми не хочемо йти на Україну, нам добре в Криму, ми вже звикли до Криму, маємо там свої родини. Дуже задумався Іван Сірко. Це було найтяжче випробування. Було легше йому, коли чужими були чужі, але було дуже тяжко, коли чужими стали свої. Він довго думав і сказав, що вони не можуть повертатися назад. Коли ці люди відійшли на якусь віддаль, він викликав сотню козаків і наказав усіх пере-

вертнів порубати. Це не була втрата 600 чоловік. Україна велика, на Україні багато людей, але це була страшна духова зараза. Якщо допустити цю думку як нормальну, що однаково, де бути, в Криму чи в Україні, що однаково добрі тут і там люди, це була б страшна зараза, це було б визнання тієї істини, що Україна може не існувати, що в Криму такі ж самі люди, як в Україні, що рідна мати може теж не існувати, бо всяка інша мати – теж людина. Це було б повне знищення будь-якого морального й духового фундаменту. Іван Сірко не кінчав академій, але він знав національною інтуїцією: коли з'явився інтернаціонал – треба рубати. Тепер рубають не шаблею, тепер рубають словом, але ми повинні пам'ятати цю істину Івана Сірка. Як з'явився інтернаціонал і з'явилися питання "а для чого Україна", – це вже не дискусія, це вже ворог, із яким треба битися, а не дискутувати.

Якщо в нас буде живе відчуття Ворога з великої літери, тоді в нас буде й чуття Свого з великої літери. Тоді ми будемо розуміти, що жодної ненависті до українця не може бути. Так, ми можемо сперечатися і сваритися, до українця може бути злість, але не ненависть. Злість і ненависть – це зовсім інші, протилежні речі. У родині може бути злість, але коли в родині є ненависть, то це вже родина патологічна. Мусимо вчитися в жидів: жици, коли пізнають своїх, кажуть один одному – це людина нашої крові. Вони розуміють, що жид не той, що родився в Палестині, і не той, що говорить жидівською мовою, і не той, що носить традиційну жидівську одіж, жид – це людина жицівського походження, жидівської крові. Ми мусимо відновити в собі ту істину, яку мали наші предки: нація – то кров! Звідти це одна важлива істина, яка дасть нам силу. Колір крові – це найшляхетніший колір. Кров не нищить, людину духово нищить бруд, кров, пролита в бій з ворогом, гартує, а не нищить. І це почесно, не страшно, пролити кров за свою націю. Кров показує, хто ворог, кров зміцнює національний характер.

Хто має це живе почуття, що нація – це кров, це те, що об'єднує нас усіх в один живий організм, той зрозуміє, що вбити українця – це те саме, що відрізати частину тіла. Хто має це живе почуття, той ніколи не зможе простити ворогові і той ніколи не буде думати про те, хто наш ворог: Москва чи комунізм.

З такого поняття нації підходимо ще до однієї риси, яка дасть нам силу, власне до поняття української сили. Мусимо свідомо плекати поняття сили, тому, що реальним будь-який аргумент робить сила, яка стоїть за ним, у цьому випадку українська сила.

Добре сказав мені один студент: те, що будує москаля, може руйнувати українця. Так воно й бувало. Ми багато говоримо про якийсь нібито споконвічний український анархізм. Нібито українцям властивий анархізм. Але це не так. Просто справа в тому,

що в умовах російської імперії є великий духовний хаос, велика духовна руїна. Москаля це не руйнує, москаль має дуже слабу особистість і, коли він бачить навіть якусь мінімальну московську владу, він охоче йде до неї і підкоряється їй. Він не звик бути сам, він звик бути в гурті. Українець – інша справа. Українець має сильну індивідуальність і, щоб єднати нас до купи, треба мати дуже сильну силу, яка б його об'єднала в один, так би мовити, гурт. Росія нищить у нас цю силу, яка могла б об'єднати українця. І тому ми без кінця переживаємо т. зв. анархізм. Це живий приклад, що може будувати українця, що руйнує; в чому налягає українська сила.

Мусимо підкреслити одну рису: наше українське партійництво, – це те, що побудоване на раціоналізмі, на інтелекті, воно дуже слабе і ще дитяче. Ми без кінця живемо саме тим і без кінця сваримось про дріб'язки. Навпаки, українське почуття та український дух дуже сильні й вогненні. Напр., навіть чужі кореспонденти, коли бачили зустріч українців із людиною, яка прибула з совітської тюрми, відзначили, який великий був ступінь горіння, яка вогненна була атмосфера в тій зустрічі. Отже, українське почуття дуже сильне, це те, що тримає нас на чужині. Якраз духовної нашої сили ми не використовуємо. Без кінця сваримось про концепції, про раціональні площини, не зачіпаючи того глибшого, духового, що нас якраз могло б скріпити. Власне ця українська духовість, той ступінь горіння, яким живе українець, унікальні й могутні. Ми повинні це використати.

Лицарі Святослава повинні формуватися не на концепції, яка може нас розділити, а на українському почутті, на українській духовості, що глибша від будь-якої концепції. Таким чином, це має бути духовна платформа, а не якась конкретна концепція. Це має бути духовна платформа, що будить українські глибини і на якій знайдеться місце для будь-якої української концепції. Гаслом повинне стати: "Дія і діалог". Дія, бо молодь інакше нічого не визнає без дії; діалог – це означає співпрацю і порозуміння між усіма українськими силами будь-яких концепцій, якщо вони дійсно стоять на українській площині.

Тут важливо підкреслити ще одну рису: ненависть буває в почутті, а не в думці; і якщо діалоги між українцями перенести на площину думки, на площину концепції, ненависти не буде. Проте, на жаль, наші політичні сили поповнили найбільший гріх, вони внесли ненависть у діалоги між українцями, внесли почуття суперечки між українцями, в той час, як суперечка всередині нації мусить бути тільки на площині думки. Різниця почуттів може бути тільки між українцем і не-українцем, а не в середині українського руху.

Дехто каже, що в нас багато партій і що їх потрібно зліквідувати і створити одну. Це смішно й нелогічно, ніколи нікому не вдалося зліквідувати партії. Нормальне національне життя – багатопартійність. Ми повинні прагнути до того, щоб обходити партійні

суперечки, ми повинні знайти ту основу в українських людей, яку визнають усі партії, повинні перенести це на українське почуття, на українську духовість, спільну для всіх, де знайдеться місце для будь-якої концепції, цим реально можна перемогти ворожнечу.

Те, що дасть нам силу – це принцип націократії. Що значить націократія? Принцип, який каже – нація над усе! Визначальним у мене є те, що я українець, усе інше додаток. Домінантою є нація, принцип життя нації. Такі нації, які мають давно свою державу, можуть на перший план висувати гуманізм, рівність, братерство і щось інше. Ми ще будемо свою державу, тому повинні на перший план поставити основну цінність – націю. Все інше, всі людські принципи важливі, але вони похідні від нації.

Те, що дасть нам силу, – це почуття і поняття елітарності, з якого власне була почата доповідь. Ми повинні розуміти й виховати інших у тому понятті, що погоду в суспільстві завжди робить не велика, але активна, меншість – еліта. Завжди було так в історії, що наша еліта була або сполонізована, або зрусіфікована; на неї наше відродження не могло опиратися. Тому наше відродження мусило спиратись на народну масу. Це дало негативний наслідок: ми завжди намагалися стягнути еліту до рівня маси. Але маса ніколи не виконає того завдання, яке має еліта; таксамо, як еліта ніколи не зробить того, що повинна зробити маса. Ми повинні зліквідувати в собі комплекс кількості, ми завжди зачаровані словом кількості і панічно боїмось, коли більшість нас не підтримує. Тому в українстві так мало відважних людей, тому українці в діяспорі дали дуже мало видатних діячів, тому що всі вони були зачаровані, залякані, спаралізовані тим, що їх не підтримує більшість. У них не було почуття елітарності, того почуття, що істина арифметично не визначається і що еліта – це власне активна меншість. Ми мусимо твердо знати, що десять тисяч воць означає більше, ніж десять мільйонів безвольних роботів. З тим почуттям елітарності зв'язане Лесине "контра спем сперо". Цей вислів Лесі Українки у вільному перекладі означає "Без надії сподіватись".

Що ж це означає? Можна сказати людині, що ти не маєш надії, але людське "хочу", людський волютаризм, повинні бути сильніші від обставин. Це означає – без надії сподіватись. Моє "хочу" саме в собі є надією. Нація, що не має ще самостійності мусить перебороти багато таких істин. Напр., у 19-му столітті всі теорії, починаючи від позитивістів і кінчаючи марксистами, казали, що нації мають завтра зникнути, що завтра буде один політичний світ. І тільки такі люди як Леся Українка, які вірили в силу свого "хочу", які змогли протиставитися тим теоріями, що сьогодні вже в архіві, змогли залишитися українцями. Українець, який був рабом фактів, зрусіфікувався або сполонізувався. Нація, яка ще немає самостійності, не має права бути рабом фактів. І мусить знати, що моє "хочу" сильніше від фактів. Треба плекати віру в свою силу, в силу людського "хочу".

Зтим тісно зв'язана віра в особистість. Ми, українці, дуже мало про це говоримо. Буць-яка ідея реально може десь бути в житті зреалізована через ту особистість, яка несе в собі ідею.. Християнство поширилось тільки через особистість Ісуса Христа. Без того символу християнства воно б не завоювало світу, не завоювало б тих континентів, на яких воно зараз панує. Роля особистости в історії нації величезна. Особистість – це промінь, який освітлює національну історію. Ми, українці, повинні відновити в собі вміння шанувати і використовувати такі особистості.

Коли до німців прийшов Бісмарк, вони відчували, що це видатна особистість, яка має в собі символ німецької духовости і яка зробить Німеччину великою. Коли до Французів прийшов де-Голь, вони також розуміли, що де-Голь уособлює Францію і збудить у Французів ті ресурси, які ніщо інше не може збудити. В нас, українців, колись теж було це почуття, але в довгі роки бездержавности його притупили. Бачимо живий приклад: Коли прийшов Патріярх Йосиф із совітської тюрми, це була особистість, яка могла об'єднати українське релігійне життя. Але цю можливість на половину загальмували дріб'язками.

Підсумовуючи, я хочу сказати, що Лицарі Святослава повинні створити нову атмосферу, а не нову партію. Нову партію творити неварто було б, їх і так забагато. Лицарі Святослава повинні створити таку атмосферу, таке сяйво, за яким українська людина йшла б як за вогненним стовпом. Лицарі Святослава не можуть бути для нікого конкуренцією. Це не партія, не організація над іншими, це об'єднання, яке повинне плекати й виховувати українську духовість. Це об'єднання повинне збудити в українцеві українські глибини, вигнати холод з українських душ і запалити вогненне знамено над українською масою.

Лицарі Святослава, під проводом Валентина Мороза, одержимі боротьбою за визволення України з-під московського гніту - за відновлення вільної, собороної й незалежної української держави. Самостійність нації - понад усе!

Комуністична Москва, що продовжує націєвбивчу політику царської імперії, - найбільший ворог України. Ми дивимось на Кремль як на хижу столицю московського фашизму, прикритого червоним прапором брехливого інтернаціоналізму.

Лицарі Святослава ревно зберігають рідну українську мову, поширюють українську культуру, вивчають історію України та плекають героїзм наших предків - русичів, запорозьких козаків, січових стрільців, вояків УНР - і недавніх сучасників, карпатських січовиків, дивізійників та упівців.

Українські правозахисники, що борються за людські й національні права, за рівність усіх націй світу - наші героїчні надхненники. Правозахисники інших націй у Радянському Союзі, що борються за свою самостійність - наші спільники. Ми безмежно любимо своє, рідне, одночасно шануємо чуже, якщо воно не перешкоджає українському народові жити й вільно розвиватися.

Комуністичні та всякі інші росіянізатори, спадкоємці московської царської імперії - від Петра Першого до Миколи Останнього - наші найбільші вороги. Ми жертвовно допомагаємо українським правозахисникам, що стоять у проводі завзятого опозиційного руху в Радянському Союзі.

Лицарі Святослава шанують кожну релігію, кожне віровизнання, вважаючи їх особисток спраєю індивіда. Для нас національне - перше у свідомості людини, що повинна толерантно ставитись до своїх братів і сестер, як також до інших націй. Ми відкидаємо класову боротьбу марксизму, поширюючи український національний патріотизм.

Лицарі Святослава - це новітній елітарний орден, що стоїть над партіями, що вбирає в себе найкращі набутки вільного світу. Ми за співпрацю зі всіма українськими організаціями чи групами - для досягнення кінцевої мети: відновлення вільної самостійної держави українського народу. З цього погляду ми готові допомагати кожному, хто стоїть на українській самостійницькій позиції - гетьманцям, націоналістам, революційним демократам та іншим.

Закликаємо жертвних українців та українок, зокрема українську молодь, ставати в наші лави й допомагати нам як морально так і матеріально. Смерть московській імперії! Воля й самостійність народам!

ПРИМІТКА. А які Ваші думки, українче, українко?

Пишіть до нас і висловлюйте свої погляди й побажання.

Зтим тісно зв'язана віра в особистість. Ми, українці, дуже мало про це говоримо. Буць-яка ідея реально може десь бути в житті зреалізована через ту особистість, яка несе в собі ідею.. Християнство поширилось тільки через особистість Ісуса Христа. Без того символу християнства воно б не завоювало світу, не завоювало б тих континентів, на яких воно зараз панує. Роля особистости в історії нації величезна. Особистість – це промінь, який освітлює національну історію. Ми, українці, повинні відновити в собі вміння шанувати і використовувати такі особистості.

Коли до німців прийшов Бісмарк, вони відчували, що це видатна особистість, яка має в собі символ німецької духовости і яка зробить Німеччину великою. Коли до Французів прийшов де-Голь, вони також розуміли, що де-Голь уособлює Францію і збудить у Французів ті ресурси, які ніщо інше не може збудити. В нас, українців, колись теж було це почуття, але в довгі роки бездержавности його притупили. Бачимо живий приклад: Коли прийшов Патріярх Йосиф із совітської тюрми, це була особистість, яка могла об'єднати українське релігійне життя. Але цю можливість на половину загальмували дріб'язками.

Підсумовуючи, я хочу сказати, що Лицарі Святослава повинні створити нову атмосферу, а не нову партію. Нову партію творити неварто було б, їх і так забагато. Лицарі Святослава повинні створити таку атмосферу, таке сяйво, за яким українська людина йшла б як за вогненним стовпом. Лицарі Святослава не можуть бути для нікого конкуренцією. Це не партія, не організація над іншими, це об'єднання, яке повинне плекати й виховувати українську духовість. Це об'єднання повинне збудити в українцеві українські глибини, вигнати холод з українських душ і запалити вогненне знамено над українською масою.

Лицарі Святослава, під проводом Валентина Мороза, одержимі боротьбою за визволення України з-під московського гніту - за відновлення вільної, собороної й незалежної української держави. Самостійність нації - понад усе!

Комуністична Москва, що продовжує націєвбивчу політику царської імперії, - найбільший ворог України. Ми дивимось на Кремль як на хижу столицю московського фашизму, прикритого червоним прапором брехливого інтернаціоналізму.

Лицарі Святослава ревно зберігають рідну українську мову, поширюють українську культуру, вивчають історію України та плекають героїзм наших предків - русичів, запорозьких козаків, січових стрільців, вояків УНР - і недавніх сучасників, карпатських січовиків, дивізійників та упівців.

Українські правозахисники, що борються за людські й національні права, за рівність усіх націй світу - наші героїчні надхненники. Правозахисники інших націй у Радянському Союзі, що борються за свою самостійність - наші спільники. Ми безмежно любимо своє, рідне, одночасно шануємо чуже, якщо воно не перешкоджає українському народові жити й вільно розвиватися.

Комуністичні та всякі інші росіянізатори, спадкоємці московської царської імперії - від Петра Першого до Миколи Останнього - наші найбільші вороги. Ми жертвовно допомагаємо українським правозахисникам, що стоять у проводі завзятого опозиційного руху в Радянському Союзі.

Лицарі Святослава шанують кожну релігію, кожне віровизнання, вважаючи їх особистою справою індивіда. Для нас національне - перше у свідомості людини, що повинна толерантно ставитись до своїх братів і сестер, як також до інших націй. Ми відкидаємо класову боротьбу марксизму, поширюючи український національний патріотизм.

Лицарі Святослава - це новітній елітарний орден, що стоїть над партіями, що вбирає в себе найкращі набутки вільного світу. Ми за співпрацю зі всіма українськими організаціями чи групами - для досягнення кінцевої мети: відновлення вільної самостійної держави українського народу. З цього погляду ми готові допомагати кожному, хто стоїть на українській самостійницькій позиції - гетьманцям, націоналістам, революційним демократам та іншим.

Закликаємо жертвних українців та українок, зокрема українську молодь, ставати в наші лави й допомагати нам як морально так і матеріально. Смерть московській імперії! Воля й самостійність народам!

ПРИМІТКА. А які Ваші думки, українче, українко?

Пишіть до нас і висловлюйте свої погляди й побажання.

ЛИЦАР З МЕЧЕМ У РУКАХ

Прорвалась небесна запона,
Розсипались іскри на шлях,
Коли Зодіак Оріона
Приземлив з мечем у руках
Нам Лицаря, дар для ізгоїв,
І слово рішуче сказав:
- "Ти лави з них вишикуй воїв
Для рідних, визвольницьких справ"!
Сказавши, помчавсь на вершину,
А лицар з мечем у руках
Наснажує кожну людину,
Мов справжній Жар-Птах у світах.
Та чують його й розуміють
Споріднені душі й серця,
І зерно лицарське знов сіють
В байдужих серцях до щирця!
...Трудну, дужий лицарю, ролю
Призначає твій Зодіак,
Але тільки добру він долю
Обранцям дає - чи ж не так?
Як радісно диво стрічати
В жаданий, омріяний час:
Там -- зір Оріона карати,
Тут -- Лицар з мечем поміж нас!

1979

Дмитро Строїч

А ЇЙ ЩОЙНО ВІСІМ...

/Оповідання/

Дійшла тільки до дверей і впала. Якби то сама, може... Але несла на руках маленького братчика Миросика, якого мати, вмираючи, залишила ще живим.

"Ой, як хочеться надвір..." Та в голові запаморочило і ноги чомусь відмовились...

А ще так недавно Віронька була радістю й потіхою на лише родини, але й цілого села. Повна веселости й життя, стрибаючи, немов на крилах літала, для яких великий світ здавався замалий.

Любили її всі, особливо найменші. Бавлячись, піклувалися меншими, як рідна мати; годувала, пестила, а коли клала спати, співала колисанку, наслідуючи солов'я.

Любила вона всіх, але Миросик був для неї не лише живою забавкою; він і поваги надавав, коли мати довіряла їй немовля. А чому ж би ні? Віронька ще ніколи не підвела!

Було так недавно... А тепер...

Пробує підвестися, але не чує ніг...

"Хочби двері відчинити і глянути на світ".

Бере за ручку, тягне... Не рухається...

"Невже й руки відмовилися? Таж братика щойно несла. Може завіси подались і двері на долівку осіли... Направити їх нікому, бо... якісь два нелюди прийшли і батька забрали, ще... ще тоді, коли листя дерева барвили..."

Мати зомліла... Миросика взяли сусіди... А Віронька, вхопившись батькової полатаної свитини, бігла й ридаючи благала: "Татусю, я тебе так люблю... Не залишай..."

Зупинився. Нахилився, щоб востаннє пригорнути й поцілувати своє "Віринятко". Та один нелюд, горляючи "ворог народу" його по голові прикладом ударив, а другий, вирвавши свитину з рученят, немилосердно штовхнув дитину. Упала просто лицем у порох.

Приголомшена свіжою кров'ю батька на його завчасно посивілій голові, Віронька слізьми залилася і з розпачу благала: "Не бийте... Мій татусь добрий... Його всі люблять - великі, старі й малі... Спитайте сусідів..."

Та жорстока подія дуже поранила невинне серце дитини, однак час усе близькою залатав. Лише батькова кров не переставала ятрити їй пам'ять боєм тяжким.

Горювала, тужила, кожної ночі снівся їй татко. Прокидаючись із радісних снів, руки в темряві простягала, щоб пригорнутись до його теплоти і... рясними слізьми подушку змочувала... А в погідні, ясні дні батьків голос причувався їй навіть у найбільшій тиші.

"Віронько, дитинко. Татусь навіть не в Україні, а десь на чужині... далеко, далеко, де вічні сніги", - пояснювала мати.

Не помагало. Бачачи, в своїй уяві, скостенілого батька серед вічних снігів, хотіла пригорнутись і дати йому свого тепла. І благала матір, щоб поїхати до нього.

Знижуючи плечима, мати тільки повторювала: "Золотко моє, аби ж то я знала, де він".

"Щоб хоч трохи відхилити двері і глянути на світ..."

Навіщо? Та Віронька й сама не знає. Може вхопити повітря? А може надія на... Та ні! Живих уже немає нікого в цьому селі. Навіть і ті, найменші, з якими вона ще так недавно розвеселяла старих у турботі, відійшли. Їх уже немає при житті!

"Живими zostалися нас тільки троє в усьому світі". Ще живою мати так говорила.

"Мати..." Дитина її пригортала - і жаль оповив знову.

"Чому ж то мати сама не їла, а тільки мене й братика годувала? Ну, Миросько ще маленький..." І заридала...

Ні. Не заридала - нелюдським голосом заскиглила, бо сліз уже не стало. Посірілі оченята немов пилом покрило, а на повосковілому личку тільки висохлі струмочки соли залишилися. І в груди, замість тепла, холод закрадається до самого серця.

Останками сил повертає очі в бік матері і ляк затьмарює вже притуплений голодом зір.

"Чому ж мати так далеко? До ліжка від дверей не більш як два стрибки! Ще так недавно..."

Так, ще так недавно - вчора, позавчора... і навіть сьогодні - усе злилось в одне, якесь мутне. Колись Віронька знала всі дні, тижня, назви місяців. Її пам'ять бавилась ними, як пальчики камінчиками в дитячій грі. Пори року по-своєму називала: "квіти цвітуть", "пшеницю жнуть", "дерева листя барвлять" і "мороз личко рум'янить". А тепер чомусь не тямить і... якось болісно їй.

"А що таке завтра?" - пробує відгадати... І сном поринає в густу імлу.

"Вірусью..." Ніби вчула голос матері. Прокинулась. Темрява розтупилась. Їй здається, що мати встає... Миросько ручки простягає... сміється...

Зриваючись на ноги, Віронька з радості біжить. Щоб пригорнутися, на крилах летить... Стіни, стеля... вся хата коливається...

"Чому ж так далеко..."

Холодний піт змиває струмочки соли з дитячого, постарілого личка...

"Матусю..."

І нараз темрява. Знову не видно ні матері, ні ліжка. Дивиться на вікно - і там світла немає.

"Що це таке?" Розгубилася, не зрозуміла, що то лише маячіння її змороженого голодом ума.

Нараз почула себе дуже самотньою і прошептала: "Яка страшна самота!"

Щоб заспокоїтись, закричала: "Я не сама!"

Пригортає Миросика, але в руках уже немає чуття? Дивиться в його відкриті нерухомі очі і, здається, що бачить у них застигле бажання життя. Пригадала, як мати, вмираючи, молила: "Вірусью, він ще немовля, доглядай... може, може...", І Віронька дала обіцянку.

Ще вчора /а може ні?/ дихав, здригався. Був теплий, очі змикав. Рачкуючи до холодної матері, грудей у пазусі шукав... а потім - до сестрички... Віронька його пригортала, свого тепла йому давала. А коли плакати не переставав, тамуючи власні сльози, мовчала, вдавала... "Так мати робила" - думала.

"Аби якось назад у ліжко... До матері... Хоч на мить..."

Пробує підвестися, але пухлі ноження вже неначе приморозила до себе холодом долівка.

"Боже мій! Чому ж вона така жорстока..."

Холод болем серце обнімає. Здригнулася, пригадавши ту страшну смерть, про яку чула від старих, а сама бачила в книжках.

"А може ця темрява - лише її зла затія, невидна її гостра коса? Та ні. Старі малювали її для себе і часом страхали дітей. А я вже велика, хоч мати казала - маленька."

Сон силоміць очі замикає... Ніжно пригортає... Підносить угору... вище... високо... Хмари ясніють... Небо синіє...

"Яка ж тут краса! Он батько й мати чекають... Скоріше пригорнутись би... Матусю..."

Раптом її будить глухий гуркіт коліс.

"Хто це повернув мене у цю страшну пітьму? Там так гарно й мило було... де мати моя..."

Раптовий страх за Миросика привертає її ще раз до життя.

"Невже ж ті два нелюди, які забрали нашого батька, тепер по тебе йдуть? Не віддам тебе... Ти ще маленький, житимеш... Я матері обіцянку дала..."

Віз наближається. Гуркіт вуха наповнює болем...

"Що робити? Де ж мені тебе заховати? Встати немає сили... і всюди пітьма..." Раптом пригадала матусині останні слова: "Віруню, янголятко... Як приїдуть - відізвись. Може поїдуть далі..."

Не чути коліс. Біль вуха шумом пройняв. Пригортаючи Миросика, Віронька востаннє щосили кричить: "Не віддам, не віддам..."

І їй здається, що все людство здрігається від її смертного крику, але то тільки здається... Смертне лезо вже перетяло останню струну солов'я, що ще так недавно наслідувала пісню солов'я.

Засипаючи вічним сном, Віронька ніби чує, що холодні пальчики їй пухлої руки ще попихають засув... Двері вбогої селянської хатини падають, і льодовий подих ранньої весни силоміць забирає з дитячого серденька рештки тепла. Тільки того холоду вже не відчуває Мирось, хоч у його оченятах ще й далі видно застигле бажання життя.

Дві чоловічі постаті нахилились, щоб підняти мертвих, як сталося чудо: по спокійному личку Віроньки покотилася свіжа сльоза.

І два чоловічі обличчя, хоч і покриті грубим пилом від підбирання мертвих і напівживих, залилися злізми каяття. Клякнули на долівку й поцілували ніженьки дитини, бо вперше зустріли не біблійну Діву, а власну - Непорочну й Дитя.

А їй шойно вісім літ.

ПРИМІТКА: Це оповідання написане на основі подій штучного голоду в Україні в роках 1932 - 1933.

PAWNS OF TRAGEDY IN UKRAINE

"I want to die and be with my mother," cried this homeless orphan girl, found wandering on the outskirts of Kiev.

Father in a concentration camp, mother gone two days in search of food, this boy was found near collapse from hunger.

This homeless Ukraine boy, ill with fever, carried water in a bucket to quench his incessant thirst. No hope for him.

Із сторінок американського часопису "Чикаго Американ",
Чикаго, 4. б е р е з н я 1935.

Н Е С П О К І Й

Море

котиться темними течіями;
піниться й хвилює вічною тривогою:
гранітні скали виколиблює,
розбивається...

Переповнене воно знанням безконечних століть і лихоліть,
печальним ревом сповідається,
бо ж знання не дає йому спокою,
Засуджене воно на віки з вихром побрататись,
гromовицею забавляється,
Хижу бурю колихати.

Морські хвилі ростуть і спадають,
шумом зідхають,
лиш б'ється серце вічним неспокоєм. .

Л І Т А К : Аквареля

Сутінки.

Обрій простягає суворий палець
пурпуровою стрічкою -
межу зазначає між землею
і безмежними вольностями небосхилу.
Здалека
допливає луна моторів;
неприродні громи котяться бурхливими хвилями:
блищить срібло.

Це горда птиця зарисовує свій профіль
в темно-голубому виднокрузі.
Творчі руки технології
створили цю залізну скульптуру;
Її клітини зазнали свої початки в тій майстерні,
де наука і магіка зливаються
в єдину силу творчості.

Вітер надумав змагатися
з цим незвичайним яструбом
У спритності й швидкості.
Але згодом невидимий змагун покидає гру
-- знеохотився.

Зникає птиця з очей,
лиш хвіст блищить у хмарах,
рожевим золотом західніх вогнів.
Відлітає в ті небесні простори,
де час не існує.
Лиш холодний сутінок переповнюється
глибоко-блакитною
імлою.

Був місяць травень

Володимирові Івасюкові присвячую

Був місяць травень. Українська природа пишала своєю красою. Ясна голубинь буковинського неба і соковита зелень, перенизана щедрим питвом барвистих квітів, позолочена сонцем, зливалися у своїй віковичній гармонії. У зелених парках гуляла закохана молодь. І був перший неспівіливо-соромливий поцілунок, і палаючі уста юнки, і слова, які запам'ятаються на все життя: я тебе кохаю.

Була весна — чарівна пора року. Народжувалися на українській землі пісні. Був неповторний місяць травень. Народжувалася любов.

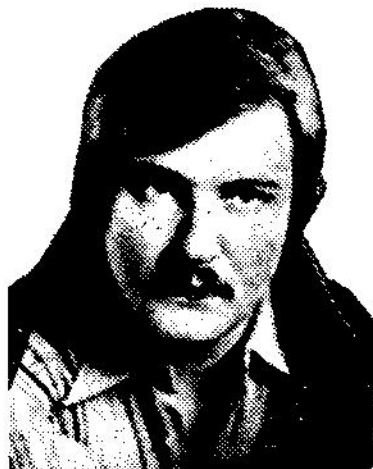
Був місяць травень. Світлий радісний травень. По Театральній площі Чернівців йшов високий, стрункий юнак. Йшов юнак з замріяним обличчям, з ладною посмішкою на устах. І були в нього очі голубі — голубі, як прозоре буковинське небо.

Був місяць травень. Травень 1971 року. У цьому місяці Володимир Івасюк написав свою першу пісню „Червона рута”. А через тиждень цю пісню заспівала вся поневолена Україна. Раділа буковинська земля і гомоніли сиві Карпатські гори, вітаючи народження нового композитора.

Був місяць травень. Літає над землею тополиний пух. І замріяні дівчата вже пізнавали на вулицях цього високочолого юнака з характерним вродистим святковим виразом обличчя.

Був місяць травень. І у маленькому містечку Кірмань на зеленій Буковині у хатині, захованій серед кущів пахучого бузку, заплакала старенька бабуся Володимира Івасюка. Це

були сльози радості. Згадала вона, що Володимир, її онук виростав тут у Кіцмані. Слухав пісні Буковини. А пісні Буковини — це шум буковинських смерек, це гомін сивих Карпат. Володимир змалку чув, як співає прудкий Черемош, слухав музику буковинської землі. І це глибоко вкорінилось у душу сина буковинської землі. Це ми відчуваємо у його піснях. У них ми чуємо відкрите серце композитора, глибоку любов, тугу, біль. І це потрясає до глибини кожного з нас.

Був місяць травень. А потім ще один травень, і ще один... Народжувалися нові пісні Івасюка. На буковинській землі були написані „Водограй”, „Пісня буде поміж нас”, „Баллада про скрипки”. Прийшла до нього світова слава, а він не звертав на неї уваги. Він мріяв жити і працювати для свого народу.

Був місяць травень. І прийшла біда. Вона завжди приходить несподівано, приходить тоді, коли не чекають. З України прийшла страшна чорна вістка. Вістка, яка болем віддалась у грудях. Московське КГБ закатувало співаця краси України, мо-

лодого талановитого поета і композитора Володимира Івасюка.

Був місяць травень. 22 травня 1979 року. Запам'ятай, Україно, цей день. У цей страшний чорний день Україна прощалася з Володимиром Івасюком. На вулиці Львова вийшли понад 10,000 юнаків і дівчат. Вони прощалися з людиною, яка стала символом воюючої України. Прощалися з поетом і композитором, який віддав своє життя заради служіння українській пісні.

Був місяць травень. І молодь прийшла на Личаківський цвинтар у Львові, щоб вклонитися пам'яті святої людини. Зажурилась Буковина і стала бліда, мов стіна біля домовини композитора. А попіл Клоаса стукав у грудях молоді. Стукав і нагадував, що пісні Володимира Івасюка будили-приспану національну свідомість. Його пісні були символом боротьби за рідний край.

Був місяць травень. Чорний травень України. Їх було вже багато таких травнів. Алла Горська, Ростислав Палецький, Володимир Івасюк. Пригадайте собі Стусові рядки:

Ярїй, душе. Ярїй, а не рїдай!
У чорній стужї сонце України,
а ти шукай — червону тїнь
калинн,
на чорних водах тїнь її шукай.

Був місяць травень. І у Львові ховали духового брата Алли Горської. Ховали композитора, який знайшов свою „Червону руту”. Ховали співаця краси України.

І в першу річницю трагічної смерті Івасюка, я благаю тебе, травню: будь світлим, будь радісним. Не приходи до нас чорним... „Гомін України”, ч.21.1980

"З любови до нас
Прийняв на себе
Таку страшну кару,
Щоб спасти нас
Від найбільшого гріха -
Байдужости до вогню.."

Ігор Калинець

/ Із збірки "Підсумовуючи мовчання" /

Вістка про трагічну смерть молодого українського лікаря і композитора Володимира Івасюка, весною 1979 року у Львові -- громом прошила кожне щире українське серце в Україні і в діаспорі. Україна оточила могилу свого нового мученика виявами найбільшої пошани і пієтизму та стала місцем масових паломництв громадянства.

В українській діаспорі Івасюкова смерть мусить гуртувати небайдужих, розпалювати вогонь щирого, правдивого горіння і повного зрозуміння того, що несе Москва і КГБ кожному народові і кожній людині на цій планеті. Будити і гуртувати в чуйності до того, що чинить Москва й КГБ в Україні - є найбільш влучною відповіддю української еміграції московському окупантові.

Композитор Володимир Івасюк komponував дуже популярні серед моноді в Україні пісні легкого жанру, складав до них глибокі змістом тексти, аранжував народні пісні. Його композиції виконувались ансамблями й співаками на конкурсах і міжнародних фестивалях.

У 53.випуску "Хроніки поточних подій", у вістці про трагічну смерть цього композитора, між іншим, читаємо:..."Хоча офіційне становище В.Івасюка видавалося забезпеченим, ... у нього траплялися конфлікти з / совєтською / владою. Відомо, що В.Івасюк відкинув пропозицію написати ораторію з нагоди "Возз'єднання України". Останньо його чомусь викликали в КГБ".

З дальших вісток із преси знаємо, що третього дня після Великодня, 27.квітня 1979 року, після виходу на працю, Івасюк уже не вернувся додому і пропав, без вісті. "Хроніка поточних подій" подає, що ... "якийсь чоловік підійшов до нього в консерваторії й запропонував Івасюкові піти з ним. Після цього ніхто з його знайомих більше його не бачив". Такі явища не рідкі, КГБ здійснює подібні практики над жертвами свого терору в Україні і в інших поневолених Москвою країнах.

Івасюкова мати, яка проживала з ним у Львові, враз із родиною безуспішно розшукувала свого сина впродовж кількох тижнів. Вкінці 18.травня рознеслась по Львові вістка про знайдення тіла Володимира Івасюка в лісі, в районі Брюхович, в жахливо змасакрованому стані. Офіційні чинники намагались пояснити це самогубством. Ця подія зелектризувала народні маси. Студентська молодь масово демонструвала свій протест проти цього варварського злочину окупанта.

В німецькій газеті "Ді Вельт" від 8.січня 1980, читаємо:..."Десятки тисяч українців, у день похорону композитора В.Івасюка, 22.травня 1979, заповнили / Личаківське / кладовище. Студенти університету бойкотували лекції і майже всі, поголовно, брали участь у похоронах, що мали форму всенародної маніфестації. Цей день 22.травня збігався з днем, в який українці споминають свого національного пророка, Тараса Шевченка".

Зелені Свята, 12.червня 1979 року, відбулись під знаком поклону пам'яті композитора. Його могила була суцільно вкрита квітами синьо-жовтої барви.

"Ми не знаємо, коли помер Володимир Івасюк" - промовляв Василь Січко, якого згодом за цей виступ на могилі Івасюка, большевики покарали каторгою - " ми знаємо лише день його похорону - 22.травня". У своєму запальному слові, Січко згадав про раніші жертви московсько-большевицького терору: композитора Миколу Леонтовича, мисткиню Аллу Горську, мистця Ростислава Палецького.

У зв'язку з цим поширювано в Україні дещо, в якій, між іншим, було сказано:..."Він не помер своєю смертю! Його замордували, бо він - борець за українську Правду, бо він - націоналіст, а такі заважають владі. Не забувайте цього! Будьте націоналістами, боріться за Правду, боріться за українську націю. Не заросте стежка до могили В.М.Івасюка!" / За УЦІС/

В одному листі, що наспів сюди з Сибіру, пишуть:... "Наші сини недавно побували в Україні й відвідували Львів. Мабуть людський потік відвідувачів на могилі Івасюка ніколи не вигасне."

В іншому листі з України, читаємо:... "Могила, в якій лежав В.Івасюк, вся жива у квітах. В неділі тут маси народу: стоять, співають світські й церковні пісні, а головню його пісні... Пишу "могила, в якій лежав", бо його спалили, а рештки перенесли в інше місце. Люди про це знають, але до теперішньої могили не ходять, бо вона строго охороняється тайниками". / за "Шляхом Перемоги", 27.І.1980 /.

Останньо на Захід продістаються щораз нові надмогильні вірші невідомих авторів, присвячені пам'яті Івасюка, що їх читають біля могили композитора. Один із них містимо нижче.

= = = = =
Не згасне музика твоя,
Вона завжди буде зі мною,
Як тая пісня слів'я,
Нераз розбудить нас весною.

Стривожить ще нераз серця
Твоя мелодія барвиста,
Яка віршам дала життя,
Яка, мов вранці роса, чиста.

Її не зможуть зупинить,
Вона лунатиме скрізь, всюди,
І, як тебе, не зможуть вбити
Ні влада, ні диктат Іуди.

Не гуркотить у небі грім
І то не дощ паде, козаче,
То вибухнув народний гнів,
То, сину, Україна плаче!

Похорон В. Івасюка у Львові на Личаківському цвинтарі. На горі квітів — портрет композитора. Світлина: УЦІС

RELIGION**The Vatican's Hold On the Ukrainians**

In 1946, Stalin abolished the Ukrainian Catholic Church, killing, imprisoning or exiling all the clergy who refused to convert to Russian Orthodoxy. Since then, an estimated 5 million Catholics in the Ukraine have managed to survive by meeting clandestinely in modern catacombs, while another million believers outside the Soviet Union have been progressively stripped of their autonomy by the policies of recent popes. Last week, for the first time in 50 years, members of the Ukrain-

Bob Sacha—Philadelphia Inquirer

Lubachivsky: A major triumph for Rome

ian Catholic hierarchy (minus six underground bishops in the U.S.S.R.) assembled in Rome for a secret synod with Pope John Paul II. Officially, they had come to elect a successor to their longtime spiritual leader, Cardinal Josyf Slipyj, 88. Unofficially, however, the synod marked a major triumph of the Roman Curia in its long battle to bend the feisty Ukrainians—the largest group of Eastern Rite Catholics—to the will of Rome.

In a church where the Western, or Latin, Rite is the dominant tradition, the Ukrainians, like other Eastern Rite Catholics (such as the Armenians and Melchites), are regarded by Rome as second-class citizens. Although they are aligned with Rome, Eastern Rite Catholics use

icons rather than statues, sing Eastern rather than Western liturgies, ordain married men as priests and have their own traditions of synodal self-government under the leadership of a primate. But ever since the Ukrainians lost their traditional base in the Soviet Union, the Vatican has gradually forced the exiles to give up most of their Eastern prerogatives. Specifically, the Roman Curia has refused to sanction eight previous Ukrainian synods convened by Slipyj in Rome, where the venerable cardinal is treated like a virtual prisoner of the Vatican. And the Curia flatly rejects Slipyj's claim to the title of Patriarch of the Ukrainian Catholic Church throughout the world.

Vatican diplomats contend that an autonomous Ukrainian Catholic Church would stand in the way of their foreign policy in Eastern Europe, and frustrate the Polish Pope's goal of internal church unity. They argue that the creation of a Ukrainian Catholic patriarchate would seriously jeopardize Rome's policy of détente with Moscow, which regards the underground church as the chief source and symbol of Ukrainian nationalism. But many exiled Ukrainian nationalists believe that the Vatican is cynically abandoning their beleaguered native church in the vain hope that Moscow will eventually give Rome greater control over the Latin Rite Catholics in Lithuania and other countries under Soviet domination.

'Brothers': With the advent of a staunchly anti-Communist Pope, many Ukrainians were expecting a reversal of policy. But once again John Paul II confounded expectations. Shortly before the start of last week's synod, a Vatican delegation assured Russian Orthodox churchmen that the Pope would do nothing to advance the Ukrainians' cause. That assurance was later confirmed by the Pontiff himself when he instructed the assembled bishops—in fluent Ukrainian—not to antagonize the Russian Orthodox believers but to accept them as "brothers in the common faith of Christ."

In a separate, emotional plea to his fellow bishops, Slipyj made one last pitch for a strong successor who would provide "the unifying element for all our faithful, in the Ukraine and among the emigrants." Instead, the Pope chose from among three nominees Metropolitan Myroslav Ivan Lubachivsky, 66, who had been a little-known chaplain to nuns in the U.S. until last year, when the Pope personally appointed him Ukrainian Archbishop of Philadelphia. The Pope's message to all Ukrainian Catholics was clear. Henceforth, the Vatican will directly control the Ukrainian Church and see to it that no one as powerful and popular as Slipyj emerges as their leader.

KENNETH L. WOODWARD with RITA DALLAS
in Rome and ELOISE SALHOLZ in New York

April 14, 1980

The Editor
Newsweek, Inc.
444 Madison Avenue
New York, New York 10022

Gentlemen:

Your article in the April 7th issue concerning the Ukrainian Catholic Church was a journalistic gem. I applaud your correct analysis of the Vatican's efforts of detente with the Russians at the expense of the Ukrainian churches.

Recent events in Ukraine are a vivid example of the futility of such politics. Several weeks ago European newspapers carried the horrid news of religious persecution in Ukraine, in this case the burning alive of a Ukrainian Catholic priest in Rohatyn, Ukraine.

The Ukrainian experience with detente and ecumenism with the Russians has been sad and brutal.

You may be criticized by the "establishment" but heartily applauded by aware Ukrainians. Let the truth be heard so that humanity may know and put an end to such injustices.

Thanking you again for honest and revealing reporting, I remain

Yours truly,

A handwritten signature in cursive script, reading "Valentyn Moroz". The signature is written in dark ink on a white background.

Valentyn Moroz

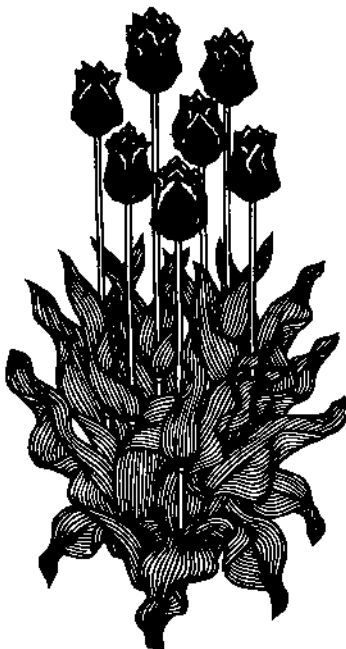
Harvard University

Пригорну до грудей
і покину
пригорну до ночей
і прокинусь
путь золотіс в тьмі

Годинник б'є північ
початок нового дня -
стану поруч тебе
писанку напишу
з неба і лісів
і потягнеться
безконечник
у живих боях

путь золотіс в тьмі

19.8.79

Кожна хвилина
без тебе
висить мов павук
з смолистої стелі
кожна мить
без тебе
лежить прірвою
між величними скелями
-
луна лиш
вістку доносить
живий - о як живий!

6.8.79

3 ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ:

Пане професоре!

Комуністичну господарку і частинне пекло я пізнав у таборах, ко- "джентельмени з над Тамізи" передали нас на "Родіну". Ви перейшли правдиве пекло і може Провидіння врятувало Вас, щоб рятувати інших перед цим пеклом, де свою вкладку мають також безсмертні президенти і "Компани" вони хочуть заглушити своє сумління і даліше ошукувати село, але суд прийде і він буде страшний. Вони знають про це, що буде страшний і тому викидають наші історичні княжі подвиги з програм для молодого покоління мовляв: княжі часи нічого Україні не дали. Коментарі зайві!

Наша концепція утворити Лицарів Святослава є добра на часі і нею треба захопити молодь, тому ворог висміває, бо знає її вартість. Нашу колишню велич можна відбудувати, але ставити лише на свої здорові сили.

З правдивою до Вас пошаною
емерит

Оцим започатковуємо постійний відділ листування, запрошуючи читачів журналу "Анабазис" до обміну думками на актуальні теми.

- Редакція -

МАТЕРІАЛИ З УКРАЇНИ !

То буде постійна рубрика в нашому журналі: матеріали з України. Не мусять то бути обов'язково декларації й статті політичного характеру. Звичайні листи про звичайну буденщину можуть часом дати краще уявлення про дійсність і більший політичний ефект, ніж гострі памфлети.

Починаємо рубрику листами Чорновола, недавно заарештованого вдруге. У першу чергу ставимо перед собою мету максимально популяризувати це ім'я й привернути до нього увагу громадськості, щоб підготувати ґрунт для широкої кампанії за його звільнення.

- Редакція -

Шановний добродію Олександрє!

Дістав і Ваш лист, і згодом бандерольку з шоколадом. Зворушений турботою про мене і вельми вдячний. ОДНАК прошу надалі мені нічого не слати, бо такі висилання харчу за багато тисяч к-м. надто дорога розкіш. Мені потроху допомагають країни, щось влітку привезли пароплавами. Нумди не маю. А ще користуюся дарами куценського тутешнього літа: гриби, ягоди.

Мені за всі висилання цінніші звичайні листи, бодай кількарядкові, які свідчать, що не всі наші люди цілком занурилися в матеріальні набутки і буденні клопоти, а зберігають вищі інтереси, неопалиму купину надії, що вона світитиме також нашим дітям і онукам.

При нагоді пишiть.

З повагою,
Вячеслав Чорновіл.

28 вересня 1978 р.

Шановний п. Олександрє!

Бажаю Вам Веселих Свят! Коли зберетєся при святковому столі, згадайте вигнанця, що зустрічатиме Різдво Христове у повній самоті в глухій тайзі при лютих морозах /зараз уже -50 і нижче, стоїть густа морозна імла, що забиває віддих . . . /

Ваш другий лист одержав, жодних прикрошів чи витрат через Ваш лист і бандероль я не мав, Ви не так зрозуміли. Але я зараз можу обійтися без допомоги і не хочу нікому завдавати клопотів.

Сердечно вітаю святами всіх далеких земляків, і колядую разом із Вами! "Просим Тебе, Боже, Просим Тебе нині..."

Вячеслав Чорновіл

Грудень 1978 р.

Шановний Панє Олександрє!

Щойно одержав Ваш лист за 4/5. Попереднього Вашого листа за 10 січня я не мав. Так само не прийшов згаданий Вами пакунок. Як правило, пакунків до мене чомусь не пропускають, тому прошу не робити собі з тим турбот. Дякую за добрі побажання швидшого повернення на Батьківщину.

Якраз Ви те писали, коли я був на Україні у місячній відпустці. Але, на жаль, не бачив ні Києва, ні Львова --двох міст, які я дуже люблю, навіть не знаю, яке більше... Можна було бути тільки у батьків на селі--в Звенигородському районі Черкаської обл. Батьки у мене старенькі й дуже хворі, отож допомагав їм у господарстві, милувався буйним цвітінням садів, співом соловейків... Побував я і біля тієї хатини, що на цій видівці, бо в межах району мені рухатися було вільно. Зараз знову у Якутії, де щойно заходить на весну. Зима цього року була люта, як ніколи - -50° до -60° с. трималося три місяці безперервно. Але витримав.

Ще дякую Вам і далеким землякам за пам"ять і турботи.

Щиро,
В. Чорновіл

23 травня 1979 р.

МАТЕРІЯЛ ПЕРШОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЛИЦАРІВ СВЯТОСЛАВА

1. Подаємо до відома української громади в Україні та в діаспорі, що перша конференція Лицарів Святослава відбулася 29-го березня 1980 р. в Нью-Йорку.

Конференція прийняла декларацію, яку тут уміщуємо й передаємо до всіх українських часописів.

У конференції взяли участь представники сімох ініціативних груп. Рівно ж були мандати від п'ятьох груп, що з огляду на віддалі не могли прислати своїх представників.

2. Конференція вибрала керівництво у складі сімох осіб на чолі з Валентином Морозом як головою.

Пляни на майбутнє включають заснування видавництва "Анабазис" і журнал під такою назвою. Заплановано вшанувати пам'ять закатованого Володимира Івасюка та взяти участь у конференції в Мадриді.

3. Конференція прийняла ухвалу приготувати і вислати звернення до Ватикану з приводу певних подій, що відбулися на недавньому синоді українських католицьких єпископів.

4. З вірою, що українська громада зрозуміє мету й важливість видань сучасного українського націоналізму, керівництво звертається із закликом до громади підтримати фінансово наше видавництво і журнал "Анабазис" і, таким чином допомогти покрити кошти для подорожі представників до Мадриду. Пожертви на видавничий фонд і на Мадридську акцію просимо пересилати на адресу:

ANABASIS
P.O. BOX 33026
CLEVELAND, OHIO 44133

SUMMARY OF THE FIRST CONFERENCE OF LYTSARI SVIATOSLAVA

1. We are announcing to the Ukrainian community in Ukraine and in the diaspora that the first conference of the Lytsari Sviatoslava took place in New York on March 29, 1980. The conference adopted a declaration which we are, by way of this communique, sending on to the major Ukrainian newspapers. Representatives of seven initiative groups took part in this conference and mandates were sent by five additional groups which, due to their distance, were not able to send representatives.

2. A ruling body comprised of seven persons, with Valentyn Moroz at its head, was elected at the conference. Plans were laid for the near future, which include the establishment of "Anabasis" Publications and of a journal by the same name, the commemoration of the first anniversary of the martyred Volodymyr Ivasiuk, and participation in the conference at Madrid.

3. The motion was accepted at the conference to prepare and send a plea to the Vatican in regard to certain events that took place there at the recent synod of Ukrainian Catholic bishops.

4. With certainty that the Ukrainian community will understand the goals and grave importance of modern Ukrainian nationalistic publications, our leadership is putting forth a plea to the Ukrainian community to financially assist "Anabasis" Publications and to help cover the costs of sending representatives to Madrid. Contributions may be sent to the following address:

ANABASIS
P.O. BOX 33026
CLEVELAND, OHIO 44133

28 березня 1980 р.

Демонстрація в Нью-Йорку
в обороні
Юрія Шухевича

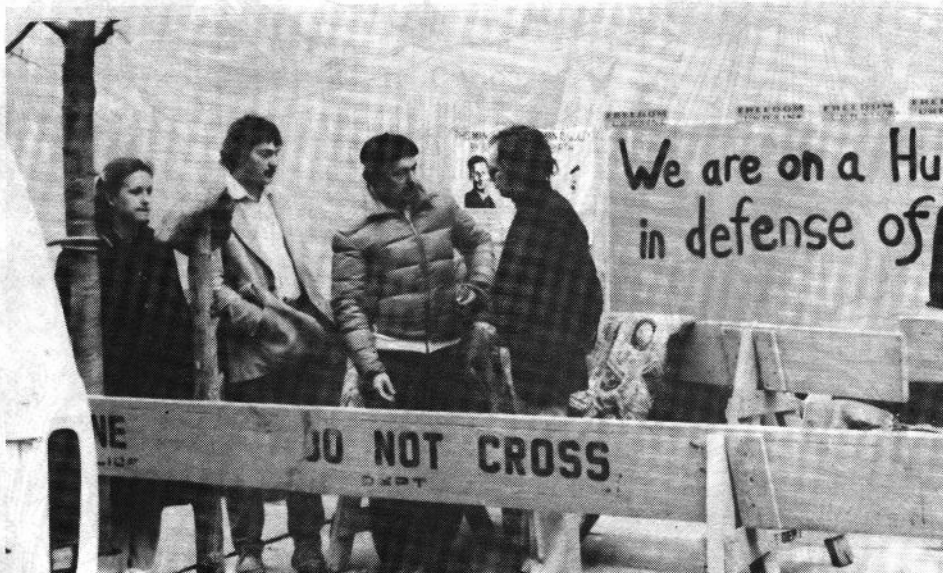
ANABASIS
P.O. BOX 35028
CLEVELAND, OHIO 44133

фрагменти з демонстрації
в обороні Юрія Шухевича

Нью-Йорк, 28.березня 1980.

Валентин Мороз при
гучномовці

учасники голодівки
на розмові

похід демонстрантів
перед ОН

Фото:Юрій Дейчаківський

З М І С Т

Передмова	3
Деклярація Першої Конференції Лицарів Святослава	4
Деклярація Конференції в англійській мові	6
Історичний Марш - Яр Славутич	8
Десять Сильних Воль - Валентин Мороз. .	9
Думки Лицаря Святослава - Я.С. Лицар. .	21
Лицар з мечем у руках - Л. Мурович. . .	22
А їй щойно вісім - Ц. Строїч.	23
Вірші - Т. Сагайдаківська	28
Був місяць травень - В. Лехтер	29
В поклоні пам'яті В. Івасюка.	30
З американської преси	32
Лист В. Мороза	33
Вірші - Зореслава	34
З листів до редакції.	35
Матеріали з України	36
Матеріали Першої Конференції Лицарів Святослава.	38
Матеріали з Конференції в англійській мові	39
Світлини	40

ДО ЧИТАЧІВ

Журнал починається з того моменту, як "обростає" стабільним загальом передплатників і прихильників. Тепер, саме є період формування нашого читачького загалу. Всіх, хто хоче постійно мати "Анабазис", просимо зголошуватися на адресу:

ANABASIS
P. O. Box 33026
Cleveland, Ohio 44133

ANABASIS
22 Mineral Springs Ave.
Passaic, N. J. 07055

Ми будемо вдячні кожному, хто візьме участь в розбудові видавничого фонду "Анабазис". Пожертви насилати на адресу:

ANABASIS
P. O. Box 33026
Cleveland, Ohio 44133

TO OUR READERS:

A magazine begins at the moment when it acquires steady subscribers and patrons. At the present time our journal is in the process of forming its base of readers. Anyone who wishes to receive "Anabasis" may write to the following address:

ANABASIS
P. O. Box 33026
Cleveland, Ohio 44133

ANABASIS
22 Mineral Springs Ave.
Passaic, N. J. 07055

We will be very grateful to all who donate to the "Anabasis" publishing fund. Donations may be sent to the following address:

ANABASIS
P. O. Box 33026
Cleveland, Ohio 44133

May, 1980

"ANABASIS"

Valentyn Moroz
22 Mineral Springs Ave.
Passaic, New Jersey 07055

"ANABASIS"

Publications
P.O. BOX 33026
Cleveland, Ohio 44133